ENERGETIKA > EU

09 2018
MĚSÍČNÍ BULLETIN

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Ambiciózní emisní normy pro nová vozidla |

| Příprava na COP24 v Katovicích |

| Stav Unie |

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

za „vědecky správné a politicky potřebné“ označil předseda Evropské komise Juncker ve svém projevu ke stavu Unie zvýšení emisního cíle pro rok 2030 na 45 %. Podle komisaře pro energetiku Cañeteho této výše bude dosaženo tak jako tak vzhledem k přijaté legislativě zimního balíčku a vyšší cíl má fungovat motivačně vzhledem k prosincovému klimatickému summitu v Katovicích. „Permanentní nastavování nových cílů“ naopak kritizovala kancléřka Merkelová, která mu chce zamezit a je možné, že se návrh na agendu říjnové Evropské rady ani nedostane. Německo si již uvědomuje své limity a ustupuje od závazku snížit emise do roku 2030 o 55 % a do roku 2040 o 70 %. Od léta přitom v Berlíně zasedá komise pro budoucnost uhlí, která kancléřce představuje předběžné návrhy, jak postupně do roku 2038 odstavit uhelné zdroje. Navyšování emisního cíle se týká i osobních automobilů, kdy z ENVI výboru Evropského parlamentu vzešel požadavek navýšit redukční cíl CO2 do roku 2030 na 45 %. Také v tomto případě je největším odpůrcem klub kancléřky, který takový návrh považuje za „politickou nepřístojnost“ a snahu „převést emise ze silnic na elektrárny“. Potenciál elektrifikace názorně ukazuje květnová studie eurelectricu, v jejímž nejambicióznějším scénáři v dopravě elektřina představuje až 63 % celkové energetické spotřeby. Výstavba infrastruktury pro alternativní paliva ale nepostupuje dostatečně rychle a proto výbor TRAN ve zprávě z vlastní iniciativy požaduje, aby do roku 2025 šlo z prostředků EU 2,5 mld. eur na její urychlení. Vyhodnocení národních rámcových plánů dokazuje, že se míra výstavby v jednotlivých státech značně liší a výbor oživil snahu z roku 2013 zavést nové závazné národní cíle, na návrh německého zpravodaje. Bližší informace a další novinky najdete uvnitř bulletinu.

Příjemné čtení a pěkný podzim přeje,

Zuzana Krejčiříková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčiříková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Tomáš Pirkl |
Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně | Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

ENERGETIKA > EU 09 2018
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Ambiciózní emisní normy pro nová vozidla
Vnitřní trh s elektřinou
Kapacitní mechanismy

AMBICIÓZNÍ EMISNÍ NORMY PRO NOVÁ VOZIDLA

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) Evropského parlamentu navrhuje přísnější emisní normy pro nová vozidla. Na zářijové schůzi přijal pozici k návrhu nařízení, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nové osobní automobily a pro nová lehká užitková vozidla.

V rámci balíčku čisté mobility předložila Evropská komise v listopadu 2017 návrh, který pro osobní automobily a pro lehká užitková vozidla, která budou vyráběná v roce 2030, požaduje snížení emisí CO2 o 30 % (oproti roku 2021). Zároveň jako střednědobý cíl navrhuje 15% snížení emisí CO2 pro rok 2025.

Členové výboru ENVI na svém zasedání dne 10. září hlasovali pro ještě přísnější normy pro nově vyráběná auta. Pro osobní automobily a pro lehká užitková vozidla navrhují 45% snížení emisí CO2 do roku 2030 a v rámci střednědobého cíle v roce 2025 navrhují 20% snížení. Zároveň požadují vyšší cíle pro tržní podíl prodeje nových automobilů s nulovými a nízkými emisemi. Konkrétně by výrobci automobilů měli dosáhnout 20% podílu čistých vozidel v roce 2025 a 40% podílu v roce 2030, přičemž Komise v této souvislosti navrhuje 15% a 30% cíl.

Pro výslednou verzi zprávy hlasovalo 38 členů výboru ENVI, 23 bylo proti a 7 se hlasování zdrželo. O zprávě, kterou vypracovala europoslankyně Miriam Dalli (Malta, S&D), nyní

Ambiciózní emisní normy pro nová vozidla

Vnitřní trh s elektřinou

Kapacitní mechanismy

budou hlasovat europoslanci v rámci plenárního zasedání. Rozprava ve Štrasburku proběhne dne 2. října.

Na hlasování ve výboru ENVI bezprostředně reagoval evropský automobilový průmysl. Generální tajemník ACEA Erik Jonnaert vyjádřil v této souvislosti obavy: Příliš ambiciózní cíle označil za nerealistické vzhledem k nárokům, které by vyžadoval masivní a rychlý posun k elektromobilitě. Doporučil, aby přechod na mobilitu s nulovými emisemi probíhal ve zvladatelném tempu, a to včetně zajištění nezbytných podmínek jako je např. infrastruktura. ACEA bude i nadále sledovat průběh legislativního procesu v plénu Evropského parlamentu a následná jednání v rámci trialogu.

Rada EU o návrhu Komise jednala na červnovém setkání ministrů životního prostředí. Zatímco zástupci některých členských zemí podpořili ambiciózní cíle, jiní upozorňovali na nezbytnost zachování konkurenceschopnosti automobilového průmyslu a vyzvali k nastavení „dosažitelných cílů a rozumného rámce s dostatečnou pružností“.

Pro pracovní setkání zástupců členských států, které se konalo 20. září, připravilo rakouské předsednictví návrh na 35% snížení emisí do roku 2030 pro nová osobní vozidla a 30% cíl pro lehká užitková vozidla. Podle dostupných informací se diskuse pracovní skupiny Rady zaměřila na nastavení cílů pro osobní vozidla. 17 členských zemí, mezi které patří Nizozemsko, Lucembursko, Itálie, Španělsko, či Velká Británie podpořilo ambiciózní cíl alespoň 40 % do roku 2030. Na druhé straně pozice Německa byla spíše zdrženlivá a Česká republika, Bulharsko, Maďarsko a Slovensko jsou proti jakémukoliv dalšímu navyšování oproti návrhu Komise. Členské země mají prostor na vyjednávání do příštího setkání ministrů životního prostředí, které je plánované na 9. října.

Ambiciózní emisní normy pro nová vozidla

Vnitřní trh s elektřinou

Kapacitní mechanismy

VNITŘNÍ TRH S ELEKTŘINOU

Dne 11. září se ve Štrasburku sešli zástupci Evropského parlamentu, Komise a Rady, aby v druhém kole trialogu jednali o budoucí podobě vnitřního trhu s elektřinou. Na jednacím stole ležely oba legislativní návrhy, tj. směrnice a nařízení k vnitřnímu trhu s elektřinou, které Komise předložila v listopadu 2016 jako součást balíčku Čistá energie pro všechny Evropany.

Předmětem diskuse bylo nastavení kompetencí v rámci regionální spolupráce provozovatelů přenosových soustav. Snahou je dohodnout rozsah pravomocí nově navrhovaných regionálních operačních středisek (ROC). Komise si v návrhu nařízení dala za cíl zajistit lepší spolupráci provozovatelů přenosových soustav, a to zejména s ohledem na měnící se trh, který postupně přechází na volatilní obnovitelné zdroje energie. Do debaty o nastavení rozhodovacích pravomocí ROC přichází Evropský parlament s pozicí, kterou přijal Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) v únoru tohoto roku a která klade důraz na koordinační roli středisek. Tu odráží i jejich označení jako regionální koordinační centra. Členské státy zdůrazňují význam bezpečnosti dodávek a odpovědnosti provozovatelů přenosových soustav, která se pojí s jejich pravomocí rozhodovat a pro střediska volí název regionální bezpečnostní koordinátoři.

Jiným kontroverzním tématem bylo postavení agregátorů na trhu. Komise v návrhu směrnice předkládá opatření, která vytváří pravidla pro agregátora, jako účastníka trhu. Podle dostupných informací bylo diskutovaným tématem, zda agregátor potřebuje souhlas od dodavatelů energie předtím, než uzavře smlouvy se zákazníky. Rada zastává názor, že takový souhlas je nutný, Evropský parlament je opačného názoru.

Během druhého kola trialogu nedošlo k významnému posunu ve sbližování pozic jednotlivých evropských institucí. Příští trialog je plánován na 18. října, přičemž Rakousko stále prezentuje ambici dokončit pod svým předsednictvím vyjednávání legislativy předložené v rámci balíčku Čistá energie pro všechny Evropany.

Ambiciózní emisní normy pro nová vozidla

Vnitřní trh s elektřinou

Kapacitní mechanismy

KAPACITNÍ MECHANISMY

Mezi nejvíce kontroverzní aspekty návrhu nařízení k vnitřnímu trhu s elektřinou patří ustanovení ohledně kapacitních mechanismů. V této souvislosti předložilo sedm členských států EU (Francie, Itálie, Irsko, Maďarsko, Polsko, Řecko a Velká Británie) na pracovní skupině Rady společnou pozici (datovanou 4. září), kterou připravily pro nadcházející diskusi v rámci meziinstitucionálních jednání.

O složitosti vyjednávání a hájení partikulárních zájmů svědčí skutečnost, že Itálie následně dne 13. září oznámila na stánkách ministerstva průmyslu stažení svého podpisu z pracovního dokumentu ze 4. září, a to s odůvodněním, že potřebuje na přezkoumání svých pozic více času.

Mezi hlavní sdělení pracovního dokumentu patří sdílené přesvědčení, že členské státy by měly mít ve své kompetenci rozhodování ohledně nutnosti zavést kapacitní mechanismy a posouzení jejich nejvhodnější formy. Zároveň tyto členské státy vyjadřují přesvědčení, že všechny formy kapacitních mechanismů by měly být posuzovány stejně, a to včetně strategické rezervy, pro kterou by neměly platit žádné výjimky. Takovou výjimku navrhuje ve své pozici Evropský parlament, který pro strategické rezervy požaduje rozdílné pravidlo pro emisní limit, které bere v úvahu celkové emise, konkrétně 200 kg CO2/kW za rok.

Rada ve své pozici, s kterou půjde do jednání v rámci trialogu, v souvislosti s emisními limity zohlednila návrh některých členských států, který umožní, aby se i málo využívané elektrárny s vyššími hodnotami vypouštěných emisí mohly podílet na zabezpečení dodávek elektřiny v rámci kapacitních mechanismů. K emisnímu limitu 550 g CO2/kWh, který navrhla Komise, přidává možnost celkových emisí 700 kg CO2/kW za rok (více viz Bulletin ze srpna 2018).

Členské státy si v závislosti na konkrétní situaci volí nejvhodnější typ kapacitního mechanismu. Konkrétně Polsko a Itálie, které čelí strukturálním problémům na trhu s elektřinou, aplikují tzv. celotržní kapacitní mechanismy, kdy elektrárny, které čerpají podporu, jsou v provozu většinu času. Naproti tomu Německo využívá kapacitní mechanismy typu strategické rezervy, kdy elektrárny v pohotovostním režimu jsou většinu času mimo provoz a jsou spuštěné pouze v případě naléhavé situace (více viz Bulletin z února 2018).

Základní principy, které by v nadcházející meziinstitucionální diskusi měly být zohledněny, zopakoval komisař pro opatření v oblasti klimatu a energetiku Miguel Arias Cañete na neformálním zasedání ministrů energetiky dne 18. září. Zdůraznil, že kapacitní mechanismy musí být používány až jako poslední možnost, přičemž požadoval stejná pravidla pro všechny členské státy. Zároveň vyzval členské země, aby podpořily emisní limity pro kapacitní mechanismy, a to s cílem aby veřejná podpora nebyla poskytována elektrárnám na fosilní paliva.

Příprava na COP24 v Katovicích

Německý návrh na vyřazení uhelných zdrojů

PŘÍPRAVA NA COP24 V KATOVICÍCH

V prvním zářijovém týdnu proběhla v Bangkoku technická jednání, jejichž cílem bylo dohodnout pravidla pro uplatnění Pařížské dohody, konkrétně pro účtování finančních prostředků poskytovaných rozvojovým zemím na zmírnění dopadů změn klimatu a přizpůsobení se těmto změnám.

V rámci Pařížské dohody se vlády rozvinutých zemí zavázaly, že do roku 2020 vytvoří finanční mechanismus, pomocí kterého bude poskytnuto rozvojovým zemím minimálně 100 miliard dolarů ročně na financování dopadů klimatických změn a na přechod na čistou energii. Dosavadní jednání ohledně způsobu vykazování finanční podpory ale nepřinesla kýžený výsledek. Rozvojové země mají v této souvislosti obavy, nakolik budou hlasy chudších a zranitelných zemí vyslyšeny. A to i v návaznosti na neúspěch červencových rozhovorů o budoucnosti Zeleného klimatického fondu, jehož předseda následně rezignoval.

Poté, co americký prezident Donald Trump od Pařížské dohody odstoupil, považují rozvojové země za klíčové především nastavení jasných pravidel pro poskytování finanční podpory, kterou mohou do budoucna očekávat. Skupina G77 společně s Čínou předložila jasný požadavek: při vykazování poskytnuté podpory musí rozvinuté země prokázat, že podpora jde nad rámec předchozí úrovně a je „nová a doplňková“. Zároveň by v rámci účtování měla být započtena pouze podpora s pozitivním klimatickým dopadem. Na druhé straně rozvinuté země argumentují, že rozpočtová pravidla na národní úrovni jim neumožňují podávat zprávy o předpokládaných finančních tocích do budoucna. Spojené státy, Japonsko a Austrálie navrhují flexibilnější účetní pravidla, která by nerozlišovala novou podporu od té, která je poskytovaná v současnosti.

Rozdílný přístup mají bohatší a chudší země také k podávání zpráv o snižování emisí. Zatímco rozvinuté země požadují jasná a transparentní pravidla, která by zajistila srovnatelné měření úrovně emisí, mají naopak rozvojové země za to, že některé povinnosti ohledně vykazování emisí by se jich týkat neměly. Výsledkem jednání expertů, kteří se sešli v Bangkoku, je návrh dokumentu - podkladu pro setkání COP24. Obsahuje množství hranatých závorek, resp. alternativ, které by měly být ještě dořešeny, přičemž vyjednavači mají nyní ještě tři měsíce na to, aby do setkání v Katovicích našli shodu ohledně sporných témat.

Výkonná tajemnice Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu Patricia Espinosa vyzvala zúčastněné strany k hledání kompromisů a s cílem získat více času na jednání o pravidlech pro uplatnění Pařížské dohody rozhodla, že konference COP24 v Katovicích bude zahájená o den dříve, tj. 2. prosince 2018.

Příprava na COP24 v Katovicích

Německý návrh na vyřazení uhelných zdrojů

NĚMECKÝ NÁVRH NA VYŘAZENÍ UHELNÝCH ZDROJŮ

V polovině září německá média informovala, že tzv. uhelná komise dosáhla kompromisu při jednání ohledně harmonogramu pro vyřazení hnědouhelných zdrojů při výrobě elektřiny. To se ale nakonec ukázalo spíše jako testování návrhu uzavřít mezi lety 2035 a 2038 všechny německé uhelné elektrárny, přičemž vyřazování by mělo probíhat postupně. Již do roku 2020 by ale mělo být odstaveno nebo vyčleněno do rezervy 5-7 GW.

Návrh také počítá s vyhodnocením dosaženého pokroku v roce 2027 a případnou revizí. Zároveň by regiony, ve kterých probíhá těžba uhlí, měly profitovat z investic do infrastruktury, což by pomohlo snížit předpokládanou nezaměstnanost.

Tzv. uhelnou komisi ustanovila Spolková vláda v červnu letošního roku. Termín pro vypracování harmonogramu pro vyřazení uhelných elektráren, vč. řešení problému zaměstnanosti má do konce letošního roku. Uhelná komise, která má 31 členů reprezentujících různé obory, environmentální skupiny, průmysl, politická uskupení, či odbory, představuje i různorodost zájmových skupin. O návrhu informoval jeden ze čtyř předsedů komise, Ronald Poffala, který sklidil tvrdou kritiku za prezentování nepřijatých závěrů jak od členů komise, tak od provozovatelů a environmentálních organizací s tím, že ohrožuje přijetí závěrečné zprávy. Tu by podle předpokladu měla uhelná komise předložit spolkové vládě do konce října. Konečný kompromis by pak měl mít podobu spolkového zákona.

Cenový strop ve Velké Británii

Politická citlivost

CENOVÝ STROP VE VELKÉ BRITÁNII

Britský energetický regulátor Ofgem začátkem září navrhnul dočasný cenový strop pro spotřebitelské smlouvy na dodávky energií se standardní variabilní sazbou a standardní sazbou s pevnou lhůtou (tzv. default deals).

Toto tarifní nastavení má ve Velké Británii více než polovina domácností. Spotřebitelé jsou obvykle na standardní podmínky převedeni automaticky, pokud dojde k ukončení smluv s fixními tarify, přičemž tzv. default deals jsou o něco dražší. Návrh britského regulátora navazuje na vládní šetření, které zjistilo, že šest předních dodavatelů energií své služby předražuje.

Pokud bude cenový strop zaveden, budou muset dodavatelé zastropovat své ceny na navrhovanou úroveň 1136 britských liber ročně pro typického zákazníka, který užívá plyn a elektřinu a platí přímým inkasem. Takové opatření by se podle odhadu Ofgem

týkalo 11 milionů domácností, které mají v současnosti sazbu default deals. Konkrétní úspora by závisela na výši sazeb, či množství odběru. Zákazníci, kteří mají typický odběr plynu a elektřiny, by mohli v průměru ušetřit zhruba 75 britských liber ročně. U zákazníků s vyššími tarify by úspora mohla být až 120 britských liber ročně. Celkově by cenový strop spotřebitelům ušetřil zhruba 1 miliardu britských liber ročně. Ofgem, v souladu se zákonným konzultačním procesem, hodlá potvrdit úroveň cenového stropu na konci tohoto roku. Následně by ho měl aktualizovat v únoru 2019 a poté každých šest měsíců.

Opatření je navrhované jako dočasné, a to do roku 2023. Do té doby britský regulátor Ofgem hodlá zavést reformu, která by zajistila konkurenční prostředí pro trh s energiemi a umožnila snadnější změnu dodavatele.

Cenový strop ve Velké Británii

Politická citlivost

POLITICKÁ CITLIVOST

Viceprezident čínské společnosti General Nuclear Power Corporation (CGN) Zheng Dongshan v rozhovoru pro Financial Times uvedl, že z důvodu „politické a lokální citlivosti“ by se případně společnost CGN mohla vzdát možnosti provozovat jadernou elektrárnu Bradwell ve Velké Británii. Zároveň nastínil ambiciózní plány na průmyslové partnerství s Velkou Británií.

Na základě smlouvy mezi francouzskou společností EDF a čínskou CGN uzavřené v roce 2016 má mít čínská společnost většinový podíl (66,5 %) na realizaci projektu jaderné elektrárny v Bradwell, kam by měla dodat vlastní technologii reaktoru Hualong One (HPR 1000). Čína se má podle ve Velké Británii investičně také podílet na výstavbě jaderné elektrárny HPC (33,5 %) a na realizaci Sizewell B (20 %).

Rozsah čínských investic vyvolává otázku, zda ekonomická přítomnost Číny může ohrozit národní bezpečnost. Proto vláda premiérky Theresy Mayové přezkoumala v roce 2016 podpis dohody ohledně výstavby HPC a nově zavedla dodatečné podmínky pro budoucí zahraniční investice do kritické infrastruktury (více viz Bulletin ze září 2016). V červenci 2018 vláda zveřejnila tzv. bílou knihu, jejímž cílem je zvýšit národní bezpečnost v souvislosti se senzitivními zahraničními investicemi.

Opatření je navrhované jako dočasné, a to do roku 2023. Do té doby britský regulátor Ofgem hodlá zavést reformu, která by zajistila konkurenční prostředí pro trh s energiemi a umožnila snadnější změnu dodavatele.

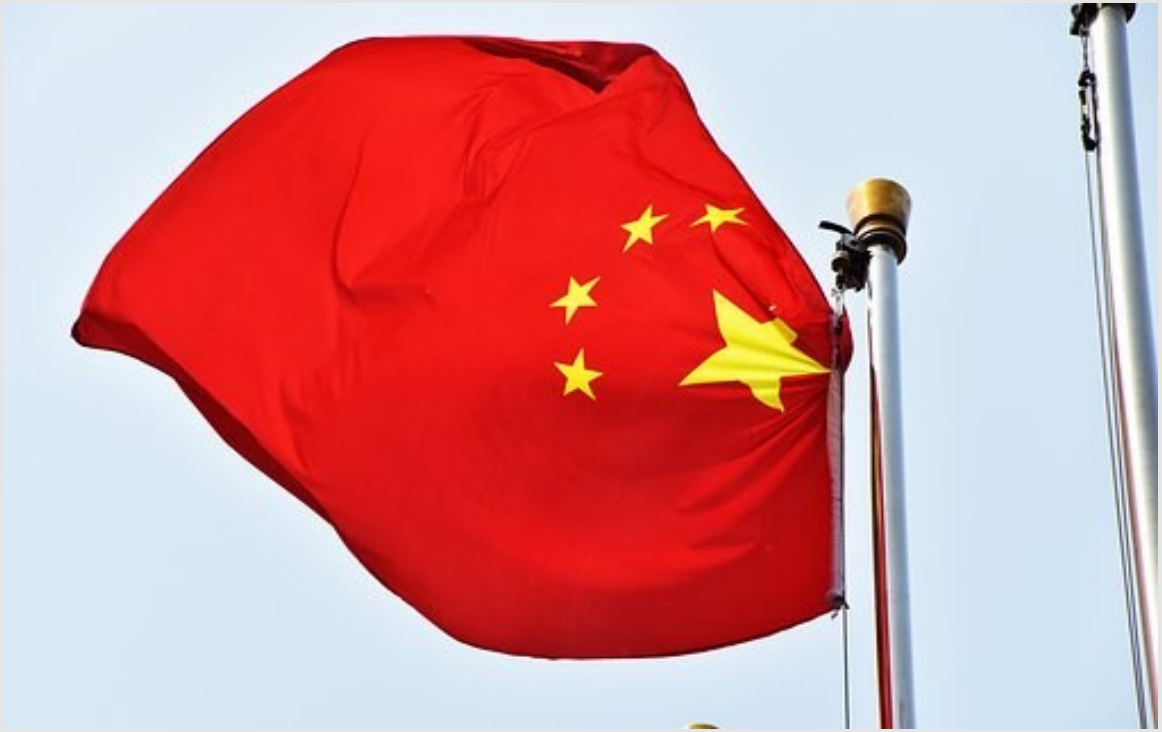

Rakousko zpochybnilo rozhodnutí k HPC

Infrastruktura pro alternativní paliva

RAKOUSKO ZPOCHYBNILO ROZHODNUTÍ K HPC

Rakouská vláda dne 5. září rozhodla, že podá odvolání proti rozhodnutí Tribunálu Soudního dvora EU ve věci finanční podpory jaderné elektrárny Hinkley Point C (HPC). Lucembursko opětovně Rakousko podpořilo.

Tribunál Soudního dvora EU v červenci potvrdil rozhodnutí Evropské komise, kterým v říjnu 2014 schválila podporu poskytovanou Velkou Británií pro výstavbu jaderné elektrárny HPC jako slučitelnou s právem Evropské unie. Ve zdůvodnění Tribunál mimo jiné uvedl, že Komise se nedopustila pochybení, když měla za to, že Velká Británie je oprávněná definovat rozvoj jaderné energie jako předmět veřejného zájmu, i když tento postoj nesdílí všechny členské země EU. Tribunál proto odmítnul žalobu, kterou na rozhodnutí Komise podalo Rakousko.

Rakouská vláda rozhodnutí Tribunálu zpochybňuje mj. s tím, že britská vláda na projekt poskytuje podporu ve výši 16 miliard britských liber a zvýhodňuje ho tak oproti jiným zdrojům elektřiny.

Rakousko zpochybnilo rozhodnutí k HPC

Infrastruktura pro alternativní paliva

INFRASTRUKTURA PRO ALTERNATIVNÍ PALIVA

Výbor pro dopravu a cestovní ruch (TRAN) Evropského parlamentu dne 24. září přijal návrh zprávy, ve které požaduje revizi směrnice o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a závazné a vymahatelné národní cíle.

Zprávu výbor TRAN vypracoval z vlastní iniciativy (INI) ke sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2017 a jejím cílem je oživit snahy o stanovení konkrétních a závazných požadavků pro členské státy EU v oblasti infrastruktury pro alternativní paliva. Německý zpravodaj Ismail Ertug (S&D) požaduje, aby byl k pokrytí odhadovaných investic do roku 2025 ve výši 25 miliard eur vytvořen Evropský fond pro čistou mobilitu. Vyzývá ke spolufinancování tohoto fondu, přičemž Evropská unie by přispívala 10 % a 90 % by investoval průmysl, zejména automobilový průmysl, výrobci energie a paliv a další zúčastněné strany. Zároveň navrhuje, aby společnostem na základě jejich příspěvků do tohoto fondu byl udělován preferenční přístup ke grantům a úvěrům poskytovaným z nástroje pro propojení Evropy (CEF) a investičního plánu pro Evropu Evropské komise (EC IPE), či Evropskou investiční bankou (EIB).

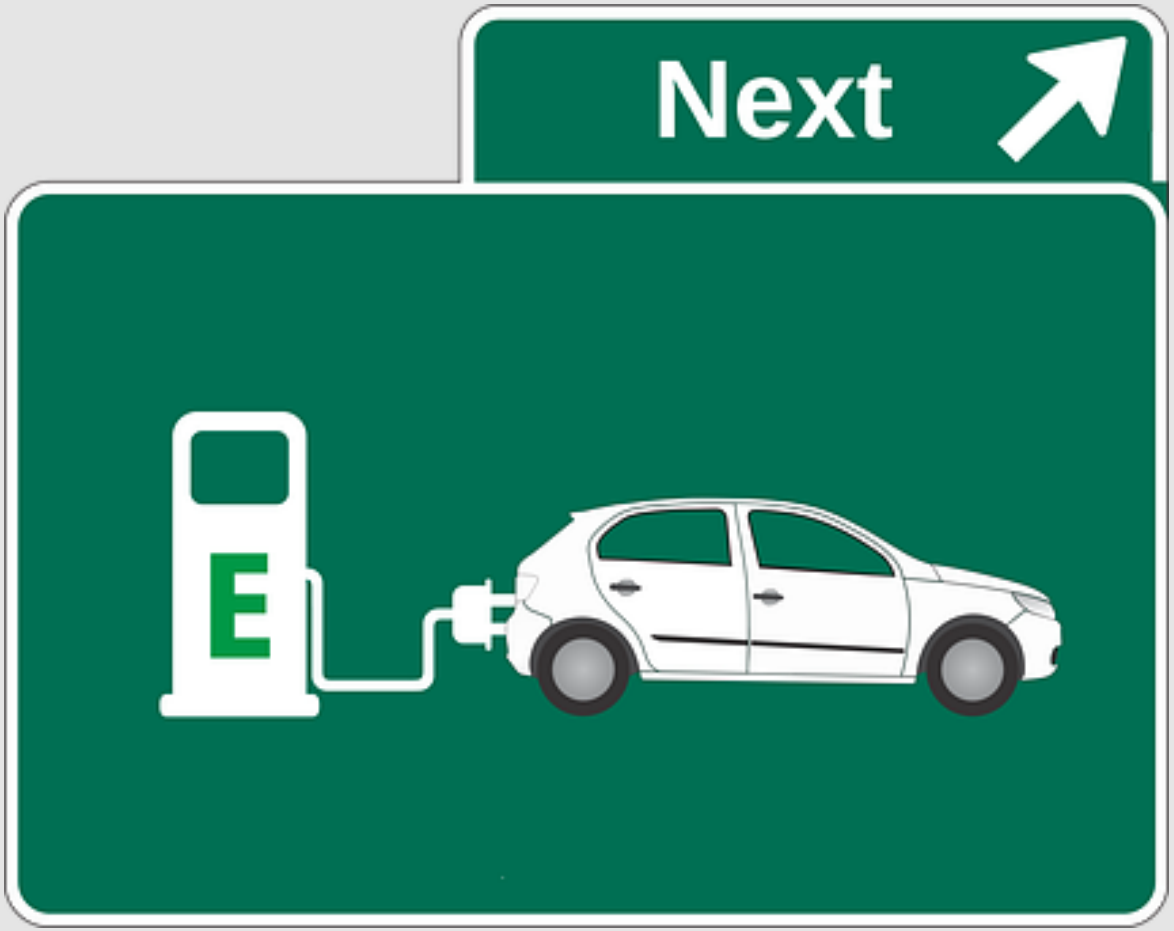

Stav Unie

STAV UNIE

Na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku dne 12. září přednesl předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker svůj poslední projev o stavu Unie. Nehodnotil uplynulé období, ve kterém od listopadu 2014 Evropské komisi předsedal, ale ve své řeči poukázal na oblasti, na které je potřeba se zaměřit, aby „nedokonalá Unie byla každým dnem trochu dokonalejší“.

Ústředním tématem projevu byla úloha Evropské unie jako globálního aktéra a její odpovědnost při řešení problémů dnešního světa. Hned v úvodu zmínil Pařížskou dohodu a závazky EU, které si v souvislosti s klimatickými změnami stanovila. Juncker nepřímo podpořil navýšení cíle EU pro snižování emisí CO2 do roku 2030, když prohlásil, že „sdílí úsudek komisaře pro opatření v oblasti klimatu a energetiku ohledně cílů pro snižování emisí CO2“. Komisař Miguel Arias Cañete na červnovém setkání ministrů pro otázky klimatu (EU, Čína a Kanada) nadnesl, že vzhledem k nově dohodnutým cílům pro rok 2030 (32 % pro obnovitelné zdroje energie a 32,5 % pro energetickou účinnost) je Evropská unie v pozici, kdy by mohla navýšit svůj závazek z Pařížské dohody (NDC) z 40% snížení emisí skleníkových plynů na 45 % do roku 2030 (oproti roku 1990).

Předseda Komise zmínil také plánované setkání vedoucích představitelů EU, které se má uskutečnit 9. května 2019 v rumunském Sibiu. Očekává od něj, že obyvatelům Evropy nabídne „jasnou perspektivu“, které je potřeba o to víc, že se setkání uskuteční šest týdnů po brexitu a dva týdny před evropskými volbami. Juncker předpokládá, že do té doby budou dojednány základní principy ohledně víceletého finančního rámce pro období 2021 až 2027. Evropa by také měla zaměřit pozornost na posílení mezinárodního významu eura. Komise v této souvislosti připravuje iniciativu, kterou by chtěla představit ještě do konce roku 2018 a jejímž cílem bude dokončení ekonomické a měnové unie. V neposlední řadě by do setkání v Sibiu měl být učiněn viditelný pokrok v posilování evropské zahraniční politiky. Juncker zdůraznil, že pokud jde o zahraniční politiku, je potřeba „zlepšit schopnost mluvit jedním hlasem“. A to je důvod, proč Komise navrhuje přejít ve specifických oblastech na hlasování kvalifikovanou většinou. To by se mohlo týkat otázek lidských práv, civilních misí, či některých daňových záležitostí.

Na závěr svého projevu o stavu Unie se předseda Komise zastavil u tónu současné politické diskuse, ve které se podle jeho slov místo smysluplných kompromisů objevují spíše silná slova a gesta, která nevedou k žádnému řešení. Komise v této souvislosti hodlá hájit zásady právního státu a v případě porušování společných hodnot EU (včetně právního státu) některou členskou zemí, je připravena uplatnit článek 7, Smlouvy o Evropské unii. Zároveň Juncker dodal, že dodržování zásad právního státu a respektování rozhodnutí Soudního dvora EU je pro Evropskou unii „životně důležité“, resp. není to pro členské státy jen dobrovolná možnost.

Energetická spolupráce EU a USA

ENERGETICKÁ SPOLUPRÁCE EU A USA

Evropská unie a Spojené státy americké společně představují více než 50 % globálního HDP. Dohromady na území těchto regionů žije 830 milionů obyvatelů. Historické vazby činí spolupráci obou obřích obchodních partnerů logickými. Obě strany proto hledají cesty, jak vztahy v oblasti hospodářství prohlubovat, energetiku nevyjímaje. Dnešní článek přináší informace o společném prohlášení EU a USA o strategické spolupráci a na jeden z živých příkladů z energetiky, jímž je dovoz zkapalněného zemního plynu.

Co je cílem spolupráce USA a EU?

Obchod mezi Evropskou unií a USA je svým objemem 1 trilionu dolarů největším ekonomickým vztahem na světě již dnes. Obě strany jsou si této skutečnosti vědomy a dne 25. července 2018, při příležitosti návštěvy předsedy Evropské komise Jeana-Clauda Junckera v Bílém domě, vydaly společné prohlášení o strategické spolupráci. Cílem je nastartovat novou fázi silných vzájemných obchodních vazeb, z nichž budou obě strany vycházet jako vítězové a spoluprací přispějí ke zlepšení globální bezpečnosti a prosperity.

Jaké konkrétní kroky toto prohlášení obsahuje?

Hlavním cílem spolupráce je společně se přičinit na nulových clech, odstraňovat netarifní bariéry a prosazovat nulové dotace do výroby neautomobilového průmyslového zboží.
Do tohoto bodu spadá rovněž odstraňování obchodních bariér z titulu zvýšení obchodu ve službách, chemickém a farmaceutickém

průmyslu, zdravotnickém zboží a třeba také v obchodování se sójou. Druhým bodem je posílení strategické spolupráce s ohledem pro oblast energetiky. Evropská unie chce konkrétně zvýšit objem dováženého zkapalněného zemního plynu (LNG). Třetím bodem prohlášení je nastartování dialogu o standardech, které napomohou zjednodušit obchod, zredukovat byrokratické překážky a sníží náklady. Významným prvkem dohody je spojení sil na ochranu amerických a evropských společností před neférovými globálními obchodními praktikami. V plánu je rovněž reforma Světové obchodní organizace (WTO), boj proti neférovým praktikám, jako jsou krádeže duševního vlastnictví, nucené přenosy technologií, průmyslové dotace, narušení trhu, způsobená činností státních podniků, apod. Z těchto důvodů bylo rovněž rozhodnuto o urychleném vytvoření výkonné pracovní skupiny expertů, která má tuto agendu co nejdříve uvést do života. Jedním z prvních cílů její činnosti je identifikovat krátkodobá opatření k usnadnění obchodních výměn a posoudit současná tarifní opatření.

Jak je v prohlášení zastoupena energetika?

Energetika jako jedno z klíčových odvětví průmyslu pochopitelně patří mezi důležité elementy obchodních vztahů mezi Evropou a Amerikou. Hlavní konkrétní součástí dohody je dovoz zkapalněného zemního plynu (LNG) z USA do Evropy. Unie tím chce zvýšit diverzifikaci zdrojů a posílit bezpečnost dodávek energie a usiluje proto o co největší zjednodušení importu. Poskytla nebo přislíbila spolufinancování pro projekty infrastruktury LNG v hodnotě více než 638 milionů euro. Pět projektů budovaných v letech 2013 – 18 je již hotovo, další tři jsou ve fázi výstavby (nebo rozšíření kapacity) a šest zařízení bylo zapsáno na seznam projektů společného zájmu. Seznam projektů je dostupný na internetových stránkách Evropské komise. Tyto projekty do roku 2021 zvýší volnou kapacitu (nyní v hodnotě 150 miliard m3) o 15 miliard m3. Tato kapacita bude využita za vhodných tržních podmínek za konkurenceschopné ceny. K řešení zbývá například otázka amerických regulačních orgánů, které stále vyžadují předchozí povolení pro vývoz plynu do Evropy. První tanker připlul do Evropské unie v dubnu roku 2016 a od té doby tento dovoz stoupl z nuly na 2,8 miliardy m3. Mezinárodní energetická agentura předpokládá, že do roku 2040 se tento dovoz zvýší oproti roku 2016 o 20 %, stoupnout by měl i obchod s touto komoditou celosvětově. Evropská unie řeší problém s diverzifikací zdrojů zemního plynu z logických důvodů. Až 70 % plynu je dnes do EU dováženo, přičemž objem i podíl dovozu na spotřebě dále poroste.

Jaká opatření jsou zapotřebí pro usnadnění dovozu zemního plynu?

Zcela zásadní je rozvoj kapacit pro LNG jak v EU, tak v USA. Unie disponuje zmíněnou a rozvinutou kapacitou, přičemž se stávající rozšiřují a vytvářejí se nové – například v Jaderském nebo Baltském moři. Spojené státy mají kapacitu na zkapalňování plynu v objemu 28 miliard m3, kterou hodlají do konce roku 2023 navýšit o dalších 80 miliard. Druhým úkolem je zmíněné zrušení regulačních omezení ze strany USA, které nemají na evropské straně svou obdobu. Od začátku roku 2016 dorazilo do Unie přes 40 dodávek LNG z USA, v roce 2017 tvořil vývoz do Evropy 10 % amerického vývozu zkapalněného plynu.

Více zde a zde.

Události z energetiky

4. ŘÍJNA 2018

proběhne v Amsterdamu Global Energy Summit. Akce pořádaná společností Dentons pokryje širokou škálu energetických témat.

Více informací

5. ŘÍJNA 2018

se uskuteční informační den programu Horizont 2020, zaměřený na oblast energetiky. Zájemci zde mohou získat informace o investičních příležitostech v rámci tohoto programu. Důraz je kladen zejména na projekty inteligentních energetických systémů a koncepty inteligentních měst a komunit.

Více informací

11. ŘÍJNA 2018

se v Bruselu uskuteční odborná konference, zaměřená na problematiku kybernetické bezpečnosti v energetice. Akci spolupořádá Evropská komise při příležitosti rakouského předsednictví Radě.

Více informací

16. – 17. ŘÍJNA 2018

se uskuteční 31. Madridské fórum pro vytvoření vnitřního trhu s plynem. Aktuálními tématy jsou síťové kodexy a přeshraniční obchod s plynem.

Více informací

23. – 25. ŘÍJNA 2018

se v kazašském Almaty uskuteční mezinárodní energetický a elektrotechnický veletrh s názvem Powerexpo. Sedmnáctého ročníku této akce se mezi jinými vystavovateli zúčastní rovněž oficiální česká delegace.

Více informací

24. – 25. ŘÍJNA 2018

hostí Stockholm mezinárodní veletrh a konferenci, zaměřenou na větrnou energetiku s názvem Vind 2018. Akce se zúčastní celá řada významných energetických firem z mnoha zemí světa.

Více informací